

Statssekreterare Jöran Hägglund  
Näringsdepartementet  
103 33 Stockholm

Stockholm den 23 februari 2007

## Regelförenkling

*Svensk Handel, som är handelsföretagens intresseorganisation och företräder 13500 små, medelstora och stora företag med nära 250 000 medarbetare, får med anledning av regeringens samråd föreslå följande:*

### Generella förslag

#### *Internationella regelverk*

EU:s regelverk står för en stor del av regelbördan för företagen. Svensk Handel agerar i internationella sammanhang i syfte att på ett tidigt stadium söka påverka reglernas utformning. Det kan dock vara svårare att påverka de internationella regelverken jämfört med nationell lagstiftning och andra regler. Det som anses särskilt svårt är EU-krav enligt de olika produktsäkerhetsdirektiven, Intrastatredovisning och tullregler. Utöver EU:s regelverk behöver Svensk Handels medlemmar även ta i beaktande internationella regelverk och överenskommelser. Svensk Handel efterfrågar därför en samordning av regelverken med en operativ myndighet som övervakare.

#### *Goldplating*

Ett harmoniserat regelverk inom EU är en förutsättning för minskade handelshinder och borgar för en ökad handel över gränserna. Svensk Handel anser därför att det är av största vikt att regeringen tar ett initiativ till en genomgång av lagar och förordningar i syfte att identifiera de regelverk där svensk lagstiftning går utöver det ursprungliga EG-direktivet eller EG-förordningen – s.k. ”goldplating”. Identifiering ska syfta till att överregleringen tas bort i möjligaste mån.

### *Samordning mellan myndigheter och kommuner*

Svensk Handel har identifierat ett problem i de fall där en myndighet har författningsmöjligheten och kommunen ska utöva tillsyn utifrån de av myndigheten tillskapade regelverket. Det torde ligga i kommunens intresse att man har en likformig syn på vilken typ av tillsyn det ska vara frågan om. Ytterst är detta en fråga om rättsäkerhet.

## **Särskilda förslag**

### **ARBETSRÄTT**

Svensk Handel kan för närvarande lämna följande förslag på regelförenklingar inom arbetsrättens område. Det pågår dock en process för att i samarbete med Svenskt Näringsliv och övriga medlemsförbund ta fram fler förslag till regelförenklingar. Svensk Handel kommer därför att återkomma med ytterligare samordnade förslag så snart som möjligt.

#### *Anställningsskyddslagen*

Företagen inom handeln har ett legitimt behov av att anställa personal på kortare anställningar, detta vid exempelvis vikariat på grund av sjukdom, tillfälliga arbetstoppar m.m. Om det finns personer med företrädesrätt till återanställning så måste företagen idag erbjuda personerna återanställning i turordning, även vid anställningar med kortare varaktighet. Detta innebär i många fall att företagets personal måste lägga ner mycket arbete, ofta på kort varsel, på att komma i kontakt med de som har företrädesrätt till återanställning för att kunna uppfylla lagens krav och erbjuda dem arbetet i turordning. Svensk Handel föreslår därför att företrädesrätt till återanställning bara skall gälla för anställningar med en anställningstid som överstiger en månad.

#### *Medbestämmandelagen*

Det vore en stor förenkling för många mindre företag om det fanns en gräns på hur små företag som är skyldiga att ge arbetstagarorganisationer information enligt 19 a § MBL. Svensk Handel föreslår därför att endast företag som sysselsätter femtio eller fler anställda skall vara skyldiga att informera enligt 19 a § MBL.

### **ARBETSMILJÖ**

#### *Systematiskt arbetsmiljöarbete*

AFS 2001:1 Systematiskt arbetsmiljöarbete kan ändras så dokumentationskravet inte omfattar företag med 10 anställda och fler utan förslagsvis företag med 25 anställda eller fler. Svensk Handels medlemmar domineras av småföretag.

#### *Arbete i utgångskassa*

AFS 1992:19 Arbete i utgångskassa tas bort. Arbetsmiljöverket har visserligen redan dessa planer men väntar på branschens synpunkter i frågan. Föreskrifterna bör ersättas av temasidor om området liknande dem som finns om arbete inom restaurang, se länk <http://www.av.se/teman/restaurang/>. Denna åtgärd minskar inte direkt den administrativa bördan för våra medlemmar annat än att de får en AFS mindre att titta i.

## SÄKERHET

*Möjlighet för butiksägare att neka icke önskvärda personer tillträde till butiken.*

Svensk Handel förordar att en liknande lagstiftning införs som den som gäller för idrottsarenor, den s.k. huliganlagen. Lagen om tillträdesförbud vid idrottsarrangemang anger att en person kan förbjudas att få tillträde till och vistas på en idrottsarena. Förbudet skall grundas på en riskbedömning. Det skall finnas en risk för att personen kommer att begå brott under kommande arrangemang. Vid riskbedömningen skall särskilt beaktas om personen tidigare har begått ett sådant brott under eller annars i samband med idrottsarrangemang. Tillträdesförbud beslutas för högst ett år men kan förlängas med som mest ett år i taget.

*Alla väpnade rån skall klassas som grova*

Svensk Handel vill att alla väpnade rån skall betecknas som grova, oavsett om vapnet är ett skjutvapen, en kniv eller en vapenatrupp. Varje dag året runt råkar butiker runt om i landet ut för rån där butiksanställda drabbas av både fysiska och psykiska skador. Att som idag endast klassa rån där skarpladdade skjutvapen används som grova är ett hårt mot de butiksanställda. Den anställde känner samma dödsångest inför ett knivhot som ett pistolhot och fler butiksanställda har förlorat livet med kniv än med skjutvapen. Lagen måste ändras så att offrets upplevelse av rånet blir viktigare och rånarens kännedom om vapnet mindre viktigt. Att som idag överlämna bedömningen i dessa allvarliga brott till domstolarnas bedömning har visat sig inte fungera.

*Snatterigränsen skall sänkas och upprepade snatterier alltid anses som stöld*

Svensk Handel vill att ordet snatteri tas bort ur svenskt lagrum och ersättas med stöld och därmed blir ett brott som beivras. Varje år stjäls det för 20 miljarder kronor i handeln vid ca 20 miljoner tillgrepp. Gränsen för snatteri är ett tillgrepp på lägst 800 kronor.

I augusti 2005 besökte två tonårsflickor ett köpcentrum och tillgrepp varor från flera butiker i centret till ett sammanlagt värde om nästan 7 000 kr. Från en av butikerna tillgrepp var och en av flickorna varor till ett värde som klart överstiger den snatterigränsen. Flickorna dömdes dock för snatteri och målet hamnade i Högsta domstolen. Högsta domstolen konstaterar att det inte är uteslutet att ett butikstillgrepp kan bedömas som stöld trots att värdet av det tillgripna ligger under snatterigränsen. En förutsättning för detta får emellertid anses vara att det vid tillgreppet förelegat särskilda, försvårande omständigheter - fall där tillgreppet präglats av systematik i den meningen att det kan sägas ha ingått som ett led i en brottslig verksamhet som varit noga planlagd eller där tillgreppet på annat sätt präglats av särskild förslagenhet, exempelvis genom användning av för ändamålet speciellt utformade hjälpmedel.

## KONSUMENTRÄTT

### *Service*

Ett problem för företagen är tillgängligheten till regelverket och möjligheten till hjälp. Idag hänvisas samtliga företag som kontaktar Konsumentverket i frågor angående det köprättsliga och det marknadsrättsliga regelverket till någon av branschorganisationerna. De företag som inte är organiserade i någon förening har då ingen möjlighet till hjälp. Konsumentverket som myndighet bör i större utsträckning lämna information och även ge viss vägledning till företag vad avser det konsumenträttsliga regelverket. Något som också borde ligga i myndighetens intresse för att öka kunskapen om regelverket och för att förbättra kommunikationen mellan företagen och konsumenterna.

### *Produktsäkerhet*

Ett område som ger upphov till tolkningsproblem och som är tidskrävande för företagen är produktsäkerhetslagstiftningen. På grund av dess komplexitet är företagen i behov av service och tillgänglighet från tillsynsmyndigheterna. Bland annat behöver företagen kunna få stöd i bedömningen av om en vara uppfyller säkerhetskraven och om hur de ska kunna bygga upp rutiner för att kontrollera att de säljer säkra varor.

Vidare bör myndighetsföreskrifter vara generellt utformade och inte för detaljerade eftersom det kan medföra kostnader för vissa utan att det är nödvändigt för att uppnå syftet med föreskriften. Som exempel kan nämnas föreskrifterna om prisinformation som nu är mycket detaljerade. Detaljregleringen undveks i den nya lagstiftningen men Konsumentverket införde samma detaljreglering på föreskriftsnivån.

Problemet är att då Konsumentverket inte har någon större kontakt med företagen som är de som lever med reglerna och föreskrifterna dagligen så har myndigheten svårt att se vilka problem som uppkommer med anledning av dem. Problem som i vissa fall lätt kan åtgärdas. Ett förslag till åtgärd är att myndigheten upprättar en referensgrupp med näringslivet för att stämna av vilka regler som bör ses över och hur man kan ändra och förenkla."

## MILJÖBALKEN

En regelförenkling efterfrågas av den sammanlagda effekten av reglerna för farligt avfall i Förordningen om miljöfarlig verksamhet, Avfallsförordningen och Förordningen om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter. Liknande regler gäller också för många andra produkter som betraktas som farligt avfall, t ex spilloljor, färg, kemikalier, kyl- och frys med använda köldmedier m fl.

Svensk Handel har därför följande förslag till regelförenklingar, som vi dessutom har diskuterat med Miljödepartementet och Naturvårdsverket i tidigare sammanhang. Flera av förslagen bör beaktas i ministerrådets pågående behandling av EUs ramdirektiv för avfall. Om våra förslag kan genomföras i avfallsdirektivet skulle det innebära en stor förenkling av följdförfattningarna i det svenska regelverket.

Våra förslag är följande:

### *Farligt avfall*

Betrakta använda lysrör, färg, kemikalier, spilloljor, kyl- och frys med använda köldmedier m fl. som farligt avfall först då de lämnas till en återvinningscentral eller tas emot av ett bearbetande/upparbetande företag och inte då de lämnas in till en butik. Då skulle mottagandet inte betraktas som miljöfarlig verksamhet och anmälningsplikten och i viss mån anteckningsskyldigheten för farligt avfall försvinna. Detta kan uppnås om man i ministerrådets fortsatta behandling av avfallsdirektivet definierar om begreppet avfall så att en produkt blir avfall först då den lämnas in till en återvinningscentral eller till ett bearbetande/upparbetande företag. Förenklingen kan också ske genom att i avfallsdirektivet definiera om ordet ”discard”, d v s göra sig av med, till att avse tillfället då de ifrågavarande produkterna lämnas in till en återvinningscentral eller till ett bearbetande/upparbetande företag både för konsumenter och butiker.

### *Waste collectors*

Ytterligare en förenkling av avfallsdirektivet är att undanta butiker från definitionen som ”waste collectors”, d v s avfallshanterare. Butikernas främsta uppgift är ju att sälja produkter och inte att fungera som mottagningsplats för avfall. Att ta emot använda produkter är en service till kunderna. Ofta är det inte heller någon skillnad på den produkt som butiken säljer jämfört med den produkt som lämnas tillbaka till butiken p g a att den slutat att fungera eller blivit omodern.

### *Frigränser*

När det gäller den svenska lagstiftningen för farligt avfall kan den administrativa bördan minskas betydligt om man inför ”frigränser” för dessa produkter innan de betraktas som farligt avfall eller när de nedanstående presenterade bestämmelserna träder i kraft.

### *Förordningen*

Ytterligare en förenkling vore att samla regelverket i en förordning och inte som för närvarande i tre förordningar. Lagefterlevnaden skulle också underlättas betydligt och därmed den administrativa bördan för berörda företag minska, om de berörda myndigheterna på ett enkelt sätt kunde presentera vilka regler som gäller för olika situationer oavsett om ovanstående förslag vinner gehör eller ej.

## ”Lysrörsexemplet” – En presentation

Svensk Handel vill med nedanstående exempel belysa de mycket krångliga regler i Miljöbalken och dess följdförfattningar, som en butik måste sätta sig in i när en kund vill lämna tillbaka ett använt lysrör vilket då betraktas som farligt avfall. Dessa regler kan jämföras med de regler som gäller om en konsument själv väljer att lämna in t ex ett lysrör till en återvinningsstation i stället för att lämna in det till en butik. För konsumenten finns inga särskilda regler för vare sig lagring, transport eller anteckningsskyldighet och alltså inga straff. Det finns inte heller några avgifter förknippade med kvittblivningen.

### *Anmälan*

Om en butik väljer att ta emot mindre mängder gamla lysrör, eller annat elektronikskrot, som betecknas som farligt avfall, innebär det att butiken måste anmäla till den kommunala miljönämnden att s k mellanlagring av farligt avfall sker. Lagringen är att betrakta som en s k C-anläggning enligt Förordningen om miljöfarlig verksamhet och Avfallsförordningen. En anmälningssavgift måste betalas för detta. Om man med uppsåt eller av oaktsamhet missar att göra en anmälan eller gör den för sent är straffet för ”otillåten miljöverksamhet” böter eller fängelse i högst två år.

### *Lagring*

Lagringen får påbörjas tidigast sex veckor efter det att anmälan har gjorts, om inte miljönämnden beslutar något annat. Det innebär i det här fallet att anmälan ska ske innan butiken tar emot elektronikskrot från en kund, vilket då butiken måste förutse kan komma att inträffa. Lagringen omfattas också av den omfattande anteckningsskyldigheten för farligt avfall. Anteckningarna ska avse mängden avfall som uppkommer årligen och vilka avfallsslag det handlar om. Anteckningarna ska sparas i minst fem år.

### *Tillstånd*

För att butiken ska kunna transportera bort lysrören krävs tillstånd av länsstyrelsen, (om det inte finns ett kommunalt transportmonopol), vilket också medför en avgift. Det kommunala transportmonopolet kommer att upphöra den 30 juni 2007. Även transporten omfattas av en omfattande anteckningsskyldighet om avfallsslaget, vart det transporteras, hur ofta och på vilket sätt transporten sker. Anteckningarna ska sparas i minst ett år.

### *Transport*

Om butiken låter någon annan, t ex en transportör, transportera bort lysrören ska man upprätta ett transportdokument för varje transport. Dokumentet ska innehålla uppgift om avsändare, mottagare, transportör, avfallsslag och mängd samt undertecknas av avsändare och vid mottagandet av mottagaren och sparas i minst ett år. Om man som avsändare underlåter att upprätta ett transportdokument utgår en miljöstraffavgift på 5 000 kronor.

Om butiken däremot vill transportera bort *egna* lysrör som man bytt ut krävs en anmälan till länsstyrelsen om antalet *hela* lysrör uppgår till högst 300 stycken per transport. En sådan anmälan räcker i fem år. Transporten omfattas också av anteckningsskyldighet; däremot krävs inte något transportdokument. Om man med uppsåt eller av oaktsamhet brister i sin anteckningsskyldighet (lämnar en oriktig uppgift) är straffet böter eller fängelse i högst två år

för ”försvårande av miljökontroll” om uppgiften från miljö- eller hälsoskyddssynpunkt har betydelse för en myndighets prövning eller tillsyn. Den som med uppsåt eller av oaktsamhet yrkesmässigt transporterar avfall som kräver tillstånd utan att ha tillstånd döms till böter eller fängelse i högst två år för ”otillåten miljöverksamhet”.

#### *Egenkontroll*

De företag som är anmälnings- och/eller tillståndspliktiga ska dessutom följa alla detaljerade bestämmelser om egenkontroll. För den som är tillståndspliktig och som inte uppfyller vissa krav i egenkontrollförordningen kan drabbas av miljöstraffavgift på mellan 10 000 och 25 000 kronor.

#### *Miljörapport*

De företag som är tillståndspliktiga ska också varje år före den 31 mars lämna en miljörapport över sin verksamhet till tillsynsmyndigheten, kommunal miljönämnd eller länsstyrelse. En för sent inkommen miljörapport belastas med 1 000 kronor i miljöstraffavgift. Från och med den 31 mars 2008 ska miljörapporten lämnas elektroniskt via Naturvårdsverkets centrala databas för miljörapporter, Svenska miljörapporteringsportalen (SMP).

SVENSK HANDEL

Dag Klackenberg

Martina Elfgren Lilja